

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofijsk.
poslopju (Bischofshof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — **Rekopis!**
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Avstrija zasede Bosno in Hercegovino.

Nekoliko dni, k večemu par tednov, še nas loči od trenutka, ko bodo naši vojaki razvili svoje zastave, z dvoglavitim cesarskim orlom okinčane. Prekoračili bodo turško mejo in marširali v Bosno in Hercegovino. Po stezah in potih, po katerih je nekdanj slavni princ Eugen hodil, bodo naše avstrijske čete udarile proti Serajevu in Mostaru. To je vendar enkrat nekaj veselega za našo Avstrijo po tolikih nezgodah in nesrečah! General Filipovič bo iz Slovenije, Hrvaške in Dalmacije prodiral v Bosno, general Joanovič pa iz Dalmacije v Hercegovino. Za vojaki bodo potem ubogi bosenski in hercegovinski begunci šli nazaj v svojo domovino, iz katere jih je zverinska krutost divjih Turkov in roparskih baši-bozukov iztirala. Dve leti že uživajo sedaj našo gostoljubje, ter so dobivali mnogo podpore, zlasti pa od bratov Hrvatov in Slovencev; tudi avstrijska država jih je znatno podpirala in potrošila okoli 7 milijonov. Sedaj bodo reve zamogle zopet nazaj, kder je stala jihovih očetov hiša. Pod obrambo avstrijskih bajonetov bodo si na pogoriščih morali začeti hitro staviti hiše in hleve, da še pred zimo pridejo pod lastno streho. V tem obziru je bilo želeti, da bi se jim vrnitev v domovino bila prej storila mogoča, hitro v spomladi, da bi še kaj jarine zamogli posejati. No, to je sedaj zamujeno. Vendar je dobrotu vsakako neprecenljiva in za njihovo bodočnost neizmerno važno to, da je kongres v Berlinu dne 28. junija Avstriji naročil, z vojsko marširati v Bosno in Hercegovino, ti dve deželi od Turčije odcepiti, da se ondi uvede zopet mir in red, ker ga turški sultan sam uvesti ne more.

Velevažen je torej bil petek 28. jun. 1878 za nadaljejnjo osodo Jugoslovanov, za trojedino kraljestvo hrvaško-slovensko-dalmatinsko, deloma tudi za nas Slovence, za vse avstrijske Slovence, za celo Avstrijo. Deželi bote namreč ostale pri Avstriji, svitli cesar dobijo 2 novi kroni, avstrijski Slovani pomnoženo število, Avstrija krepko zaslobmo na jugu. O tej velevažni reči se bo še itak

mного razgovarjalo. Dnes hočemo svojim čestitim bralcem le kratko še razložiti, kako se je na kongresu godilo.

Ko je v petek 28. jun. prišlo bosensko in hercegovinsko prašanje na dnevni red in v razgovor, vstal je prvi naš minister grof Andrassy. On je najprvle povdarjal potrebo, da se 150.000 beguncev, ki so pred Turkom zbežali v Avstrijo, varno spravi na svoj dom. Toda turška vlada, turški sultan nima več toliko veljave in moči, da bi zamogel biti beguncem porok za varnost življenja in imetja, če se ti vrnejo domov. Jaz, rekel je grof Andrassy, v imenu Avstrije sicer ne tirjam, da bi se ti dve deželi morale naravnost Avstriji pridjati, vendar kar zahtevam, kar na vsak način tirjati moram, to je, naj stori nekdo tukaj praktičen nasvet, da bo Avstriji, ki je 7 milijonov za begunce potrošila pomagano, pa tudi nesrečnim beguncem varna pot v njihovo domovino odprta. Tako je govoril grof Andrassy. Za njim se je oglasil angleški minister Salisbury ter je nasvetoval: shod evropskih ministrov ali kongres sklene, naj se Bosna in Hercegovina posrednje (indirektno) pridruži Avstriji, naj ta prevzame vladovanje in upravo na nedoločen čas. Temu nasvetu je prvi pritrđil francoski minister Waddington rekoč: Bosna in Hercegovina je Turčiji le odprta rana, najboljša bo, če jo Avstrija zaceli. Italijanski minister Corti se je nekoliko upiral, a naposled utihnil, ko je videl, da bi osamljen ostal. Ruski minister knez Gorčakov se je pa celó kratko odrezal rekoč: Avstrija naj maršira v Bosno in Hercegovino! Ko so turški poslanci to slišali, začeli so se močno kregati in so rekli, da sultan ne bo privolil v to, da bi Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino. Toda angleški minister Beaconsfield jih je z britkimi besedami zavrnil. Rekel je: Turki niste mogli reda in miru ohraniti pred rusko vojsko, kaj pa hočete sedaj storiti, zlomljeni in potrđi? Napoleđ je še Bismark hud postal in se Turkom srdito ogrozil. Na to so evropski ministri enoglasno Avstriji naročili, marširati v Bosno in Hercegovino.

Turki so sprva nameravali z vojsko odgovoriti, so si pa premislili in ministrom naznanili, da turški sultan ne odobrava kongresovega sklepa, da se pa Avstriji ne bo z vojsko v bran postavljajal.

Sedaj ima Avstrija odprto pot v Bosno in Hercegovino. Zastonj so se temu do sedaj Magjari upirali, zastonj so jamrali nemški ustavaki. Spolnujejo se želje avstrijskih Slovanov in vseh pravih avstrijskih domoljubov: Avstrija zasede kmalu sosedno nam Bosno in Hercegovino!

Cerkvene zadeve.

Milostljivi naš knez in škof so 28. junija v stolni cerkvi obhajali zadušbine za ranjnim cesarjem Ferdinandom I. blagodušnim dobrotnikom mnogih cerkv v škofiji, ter brali za njega slovesno črno sv. mešo.

Nove orgle dobila je farna in dekanijska cerkev sv. Ilja pri Velenju; mojstersko so izdelane od g. Nareksa v Arji vasi blizu Celja za 1200 fl. Na praznik sv. apostolov Petra in Paula bile so blagoslovljene in službi božji posvečene. Glas inajo lep in močan. Ljudje so jako zadovoljni in zamorejo umetnika vsem, ki ga utegnejo upotrebiti, z dobro vestjo priporočiti. Tako nam piše g. Voh župan.

Razstava cerkvenih paramentov, katero vsako leto napravlja bratovščina presv. Rešnjega telet v uršulinskem samostanu, se je 29. junija odprla in bo trajala skoz ta teden. Prav vredno je videti bogato zbirko lepih in okusno izdelanih cerkvenih oblačil. Bratovščina šteje blizu 60.000 udov. Kmalu bodo do malega vse cerkve ljubljanske škofije z čedno in primerno opravo preskrbljene, večjidel z pomočjo te bratovščine.

Cerkveni Glasbenik v Ljubljani je izišel v 3. številki, ki je zopet prav zanimiva in poučna. Priloga ima 1. Responsoria ad missam in tono solemni, 2. Veni sancte Spiritus, 3. Pesem Device Marije, 4. Pred sv. obhajilom.

Društvo sv. Cecilije za krško škofljo na Koroškem obhaja svoj prvi občni zbor v sredo 10. jul. in v četrtek 11. jul. v Celovcu. V sredo zvečer ob 7. uri so lavretanske litanije v cerkvi čč. oo. benediktinov, ob 8. uri zabavni shod v dvorani g. Sandwirtha. V četrtek ob 1/2 8. sv. meša z blagoslovom v stolni cerkvi, ob 10. uri slovesna sv. meša in ob 11. uri zbor v sirotišču. Popoldne ob 3. uri zbor. Ob 4. uri obiskovanje sv. Rešnjega telesa. Pri cerkvenih opravilih se bodo pele skladbe najizvrstnijih cerkvenih skladateljev!

Judi v Kališu na Pruskem so motili procesijo na Telovo. Predrznosti so celó eden postavljenih altarjev podrli. To pa je bilo katoliškim Poljakom preveč. Nastala je strašna rabuka. Ob enem se je razneslo v bližnje vasnice, da so baje judje kamenje lučali v sv. Rešnje telo. Kar naenkrat se vzdigne razkačeno ljudstvo, se oroža z

sekirami, kosami, puškami in hiti v Kališ naravnost nad jude. Vsakega juda so natepli, katerega so dobili, judovsko shodnico in več bramov do tal razdajali. Sedaj prilomasti prusko vojaštvo in stori konec tej rabuki, okoli 200 katoličanov so zaprli, med njimi več duhovnikov, kakor da bi ti bili zakrivil, kar je judovska ošabnost in predrzni napad na katoliško bogočastje pouzročil.

Paganstvo na Kitajskem je res obžalovanja vredno, ako pomislimo, kako so Kitajci sicer razumni in prebrisani. Mongoli, bratje po krvi našim Magjarom in Turkom, so Kitajce podvrgli in seboj uvedli nesrečno navado gozde posekovati in pašnike delati za konje in ovce. Vsled tega je po višavah strašna suša, nižave pa plohe in nalivi pokončavajo. Tretje leto že trpi vedno rastoča lakota, ljudje umirajo gladu na trope. Kitajski cesar je sedaj začel misliti, da so bogovi morebiti od njega razžaljeni. Da bi torej nesrečo od dežele odvrnil, dal je svoje ime v drugo spremeniti, češ: sedaj bodo bogovi mislili, da imajo Kitajci drugega, menj pregrešnega, cesarja. Nedavno so nebo gosti oblaki pokrili. Ljudstvo je mislilo, da se željeni dež približuje. Ali namesto deža se vsiplje neizmerno veliko peska, ki ga je bil veter iz pustinj vzdignil. Na to ugrabi ljudi tolika jeza, da se takoj zakadijo v tempel boga vetrov. Brž ga vklenejo v železje in palnejo v temno luknjo! Ubogi pagani, kedar jih bo razsvetila luč prave vere! Kitajsko šteje okoli 300 milijonov paganov! Žetev je velika, delavcev malo! Prosimo, da Bog pošlje delavcev v ta zapuščeni vinograd Gospodov!

Gospodarske stvari.

Kužni črm ali vrančni prisad (Milzbrand).

Zopet slišimo, da ova huda kužna bolezen pri naših živalih, posebno med svinjami, razsaja in kmetovalcem veliko škodo dela in žalosti. Torej hočemo zopet o tej bolezni potrebno razložiti, čeravno se je o njej večkrat že v „Slov. Gosp.“ razpravljalo. Upamo mnogim ustreči. Kužni črm se sme najhujšim in najnaglejšim živinskim boleznim prištevati. On napada vsako žival, tudi človeka. Pokaže se pa ta bolezen pod mnogovrstnimi podobami. Vendar so vsi zvedenci v tem enih misli, da prihaja iz popolnem spridene krvi, ki postane včasih črna kot oglje, in gosta kot kolomazilo, in strupena kot najhujši strup. Bolezen se prikaže včasih v možganih, v gobcu, vratu, pljučah, vranici, jetrih, črevih, scavilih, spolovilih, na zunanji koži, parkljih itd. Sploh tam, kder se spridena kri v en del zaleti in zastane. Največkrat se to zgodi na vranici, in odtod tudi ime: vrančni prisad, nemški: Milzbrand. Vendar bi krivo bilo misliti, da je vslelej vranica bolena. Zato je boljše, da bolezen po črneli krvi imenujemo: črm.